

Preparation guide

Editie 202603

Copyright © EXIN Holding B.V. 2026. All rights reserved.
EXIN® is a registered trademark.

No part of this publication may be reproduced, stored, utilized or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, or otherwise, without the prior written permission from EXIN.

Inhoud

1. Overzicht	4
2. Exameneisen	6
3. Begrippenlijst	9
4. Literatuur	10

1. Overzicht

EXIN VFB Functioneel Beheer en AI (FBAI.NL)

Scope

De EXIN VFB Functioneel Beheer en AI-certificering bevestigt dat de professional AI verantwoord kan laten functioneren in een organisatie, door oog te hebben voor governance, procesinrichting, risico's, kwaliteit, ethiek en samenwerking.

Deze certificering bevat de volgende onderwerpen:

- AI en functioneel beheer;
- Taken van functioneel beheer;
- AI in de praktijk;
- Verantwoord gebruik van AI.

Samenvatting

Artificiële intelligentie (AI) verandert organisaties sneller dan ooit. AI is geen toekomstmuziek meer en wordt dagelijks gebruikt. Het vakgebied functioneel beheer verandert mee. Binnen het complexe landschap van de informatievoorziening ontstaat een steeds duidelijkere en belangrijkere rol voor functioneel beheer.

Nu ethiek, privacy en regelgeving steeds vaker geformaliseerd zijn in wetgeving, wordt van functioneel beheerders verwacht dat zij niet alleen begrijpen hoe AI werkt, maar ook dat zij deze technologie kunnen begeleiden in hun organisatie. Digitalisering en technologische innovatie veranderen de samenwerking tussen mens en technologie. Functioneel beheer heeft hier een sleutelrol en kan de innovatie richting geven in plaats van alleen de veranderingen te volgen.

AI brengt zowel nieuwe mogelijkheden als dilemma's en nieuwe vragen met zich mee: hoe ziet het dagelijks werk eruit als dit door AI ondersteund wordt? Welke nieuwe rollen kunnen ontstaan? En hoe verandert de gereedschapskist van de functioneel beheerder? De certificering EXIN Functioneel Beheer en AI helpt om deze vragen te begrijpen en te vertalen naar de praktijk. De certificering omvat niet alleen basiskennis over AI-concepten, maar ook inzicht in ethiek, relevante wetgeving, veranderende werkprocessen en de nieuwe positie van functioneel beheer met AI.

Doelgroep

EXIN VFB Functioneel Beheer en AI is geschikt voor iedereen die met AI werkt of met functioneel beheer te maken heeft, maar richt zich vooral op:

- Functioneel beheerders
- Informatiemanagers
- Teamleiders functioneel beheer

Certificeringseisen

- Met goed gevolg afleggen van het examen EXIN VFB Functioneel Beheer en AI.
- Geaccrediteerde EXIN VFB Functioneel Beheer en AI-training, inclusief afronding van de praktijkopdrachten.

Examendetails

Examenvorm:	Multiple-choicevragen
Aantal vragen:	30
Cesuur:	67% (20/30 vragen)
Open boek:	Nee
Notities:	Nee
Elektronische hulpmiddelen toegestaan:	Nee
Examenduur:	90 minuten

Op dit examen is het Reglement voor de examens van EXIN van toepassing.

Bloom level

De certificering EXIN VFB Functioneel Beheer en AI toetst kandidaten op Bloom levels 2 en 3 volgens Bloom's Revised Taxonomy:

- Bloom level 2: Begrijpen – een stap hoger dan onthouden. Op dit niveau begrijpen kandidaten de aangeboden materialen en kunnen ze aangeven hoe ze deze in hun eigen omgeving kunnen toepassen. Met dit type vragen wordt bepaald of de kandidaat in staat is om feiten en ideeën te ordenen, te vergelijken, te interpreteren en correct te beschrijven.
- Bloom level 3: Toepassen – laat zien dat kandidaten in staat zijn om informatie in een andere context te gebruiken dan die waarin deze is geleerd. Dit type vragen onderzoekt of de kandidaat in staat is problemen in nieuwe situaties op te lossen door verworven kennis, feiten, technieken en regels op een andere of nieuwe manier toe te passen. Deze vragen bevatten meestal een korte voorbeeldsituatie.

Training

Contacturen

Het aangeraden aantal contacturen tijdens de training is 21. Dit omvat praktijkopdrachten, voorbereiding op het examen en korte pauzes. Dit aantal uren is exclusief lunchpauzes, huiswerk en het examen.

Indicatie studielast

112 uur (4 ECTS), afhankelijk van bestaande kennis.

Trainingsorganisatie

Een lijst van geaccrediteerde trainingsorganisaties kunt u vinden op de website van EXIN www.exin.com.

2. Exameneisen

De exameneisen staan vermeld in de examenspecificaties. De volgende tabel bevat de onderwerpen (exameneisen) en deelonderwerpen (examenspecificaties) van de module.

Exameneisen	Examenspecificaties	Gewicht
1. AI en functioneel beheer		10%
	1.1 AI-terminologie	6,7%
	1.2 Invloed van AI op functioneel beheer	3,3%
2. Taken van functioneel beheer		10%
	2.1 De verantwoordelijkheidsgebieden	10%
3. AI in de praktijk		50%
	3.1 Signaleren	6,7%
	3.2 Interpreteren	6,7%
	3.3 Ondersteunen	10%
	3.4 Optimaliseren	10%
	3.5 Evalueren	6,7%
	3.6 Beheren	10%
4. Verantwoord gebruik van AI		30%
	4.1 Ethische uitdagingen	6,7%
	4.2 Praktische uitdagingen	10%
	4.3 Digitale weerbaarheid	3,3%
	4.4 Wetgeving en juridische kaders	10%
Totaal		100%

Examenspecificaties

1 AI en functioneel beheer

- 1.1 AI terminologie
De kandidaat kan...
 - 1.1.1 de basisbegrippen AI, AI-systeem, en AI-model beschrijven.
 - 1.1.2 de verschillende soorten AI beschrijven.
 - 1.1.3 uitleggen hoe AI werkt.
- 1.2 Invloed van AI op functioneel beheer
De kandidaat kan...
 - 1.2.1 beschrijven waar AI het vakgebied functioneel beheer beïnvloedt.

2 Taken van functioneel beheer

- 2.1 De verantwoordelijkheidsgebieden
De kandidaat kan...
 - 2.1.1 de juiste activiteiten in het verantwoordelijkheidsgebied Gebruiken, Beheren en Bewaken identificeren.
 - 2.1.2 de juiste activiteiten in het verantwoordelijkheidsgebied Verzamelen, Vertalen en Bepalen identificeren.
 - 2.1.3 de juiste activiteiten in het verantwoordelijkheidsgebied Realiseren, Accepteren en Implementeren identificeren.

3 AI in de praktijk

- 3.1 Signaleren
De kandidaat kan...
 - uitleggen welke triggers relevant zijn voor AI.
 - triggers voor het gebruik van AI herkennen in een scenario.
- 3.2 Interpreteren
De kandidaat kan...
 - beschrijven welke stappen horen bij het interpreteren van triggers voor het gebruik van AI.
 - herkennen of AI de meest passende oplossing is in een scenario.
- 3.3 Ondersteunen
De kandidaat kan...
 - uitleggen waarom mensen onderdeel zijn van werken met AI.
 - beschrijven hoe gebruikers van AI het beste geïnstrueerd kunnen worden.
 - goede instructies en begrenzingen voor het gebruik van AI herkennen in een scenario.
- 3.4 Optimaliseren
De kandidaat kan...
 - beschrijven hoe AI in het bestaande systeemlandschap ingepast kan worden.
 - uitleggen hoe het gebruik van AI het beste geborgd kan worden.
 - de rol van centrale regie op AI-initiatieven beschrijven.
- 3.5 Evalueren
De kandidaat kan...
 - beschrijven hoe cyclisch verbeteren werkt.
 - succesfactoren voor duurzame evaluatie herkennen in een scenario.
- 3.6 Beheren
De kandidaat kan...
 - uitleggen wat er moet veranderen van traditioneel beheer naar beheer van AI.
 - beschrijven hoe risico's van AI beheerd moeten worden.
 - uitleggen hoe AI succesvol geïmplementeerd kan worden.

4 Verantwoord gebruik van AI

4.1 Ethische uitdagingen

De kandidaat kan...

4.1.1 uitleggen dat AI ook aannames maakt en gecontroleerd moet worden.

4.1.2 beschrijven welke lagen verantwoordelijk zijn voor veilig en ethisch gebruik van AI.

4.1.3 beschrijven wat de functioneel beheerder moet doen om verantwoord gebruik van AI te faciliteren.

4.2 Praktische uitdagingen

De kandidaat kan...

4.2.1 uitleggen hoe bias in AI voorkomen kan worden.

4.2.2 uitleggen hoe de beste uitkomsten met AI bereikt kunnen worden.

4.2.3 uitleggen hoe er verantwoord geïnnoveerd kan worden met AI.

4.3 Digitale weerbaarheid

De kandidaat kan...

4.3.1 herkennen wat de functioneel beheerder kan doen om digitale weerbaarheid te verhogen in een scenario.

4.4 Wetgeving en juridische kaders

De kandidaat kan...

4.4.1 uitdagingen voor naleving van de AVG herkennen in een scenario.

4.4.2 uitleggen wat er gedaan moet worden voor naleving van de AI Act in een scenario.

4.4.3 beschrijven hoe wetgeving en juridische kaders verankerd kunnen worden in proces en cultuur.

3. Begrippenlijst

Dit hoofdstuk bevat de begrippen en afkortingen die kandidaten moeten kennen.

Let op! Uitsluitend kennis van deze termen is niet voldoende voorbereiding voor het examen. De kandidaten moeten de begrippen begrijpen en in staat zijn om voorbeelden te geven.

agent	natural language processing (NLP)
AI (artificiële intelligentie)	neuraal netwerk
AI Act	one-shotting
AI-governance	open source AI-model
Algemene Verordening	overfitting/underfitting
Gegevensbescherming (AVG)	privacy
audit	prompt
bias	prompting
chatbot	promptinjectie
CIPO-model	reinforcement learning
data poisoning	responsible AI
deep learning (DL)	self-supervised learning
deepfake	shadow AI
discriminatie	supervised learning
ethisch AI-framework	synthetic data
fairness	systeemprompt
generatieve AI	temperature (van AI)
hallucinatie (van AI)	testdata
human-in-the-loop	trainingsdata
inferentie	transparantie
large language model (LLM)	trustworthy AI
machine learning (ML)	unsupervised learning
metadata	validatiedata
metaprompting	virtuele assistent
model drift	zero-shot prompt

4. Literatuur

Examenliteratuur

De benodigde kennis voor het examen wordt in de volgende literatuur beschreven:

- A. Daniël E. Brouwer en Dick Tjepkema
Functioneel beheer en AI
 Uitgeverij Nubiz (2025)
 ISBN: 9789492790514

Aanvullende literatuur

- B. Daniël E. Brouwer
Hét handboek voor de functioneel beheerder
 Uitgeverij NUBIZ (2e editie, 2024)
 ISBN: 9789492790477

Toelichting

De aanvullende literatuur dient alleen ter referentie en het verdiepen van kennis.

Literatuurmatrix

Examineisen	Examenspecificaties	Referentie
1. AI en functioneel beheer		
	1.1 AI terminologie	Hoofdstuk 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8
	1.2 Invloed van AI op functioneel beheer	Hoofdstuk 2.9, 2.10, 2.12, 2.13
2. Taken van functioneel beheer		
	2.1 De verantwoordelijkheidsgebieden	Hoofdstuk 1.3
3. AI in de praktijk		
	3.1 Signaleren	Hoofdstuk 3.2, 3.9
	3.2 Interpreteren	Hoofdstuk 3.3, 3.9
	3.3 Ondersteunen	Hoofdstuk 3.4, 3.9
	3.4 Optimaliseren	Hoofdstuk 3.5, 3.9
	3.5 Evalueren	Hoofdstuk 3.6, 3.9
	3.6 Beheren	Hoofdstuk 2.11, 3.7, 3.8, 3.9
4. Verantwoord gebruik van AI		
	4.1 Ethische uitdagingen	Hoofdstuk 4.1, 4.2, 4.3, 4.10
	4.2 Praktische uitdagingen	Hoofdstuk 2.9, 2.11, 2.14, 4.1, 2.13, 2.14, 4.7
	4.3 Digitale weerbaarheid	Hoofdstuk 4.4
	4.4 Wetgeving en juridische kaders	Hoofdstuk 4.6, 4.8, 4.9

Certified for what's next

Contact EXIN

www.exin.com